

La Llei de la ciència espanyola i l'Horitzó 2020: el compliment dels mandats d'accés obert per a publicacions

Universitat Oberta de Catalunya

Barcelona, 28 de maig de 2015
Rosa Padrós Cuxart

www.uoc.edu

Índex

1. Què és Open access?

- + Estratègies de publicació

2. Marc legal

- + Política institucional d'accés obert de la UOC
- + Llei de la Ciència espanyola
- + Horitzó 2020

3. Recomanacions per a la publicació en accés obert

- + Accions en el procés de publicació d'un article
- + Accions quan l'article s'ha publicat

4. La Biblioteca Virtual de la UOC: en què us podem ajudar?

- + Serveis que oferim
- + Recursos
- + Cap on anem?

1.

Què és *Open access*?

...entenem com a open access la disponibilitat gratuïta a la xarxa, permetent-ne a qualsevol usuari la lectura, la descàrrega, la còpia, la distribució, la impressió, la cerca o l'ús per a qualsevol propòsit legal, sense cap mena de barrera econòmica, legal o tècnica...

Manifest de Budapest, febrer de 2002

Estratègies de publicació en accés obert

- Autoarxiu: **via verda**
- Revistes en accés obert: **via daurada**

Manifest de Budapest per a l'accés obert

“Para lograr el acceso abierto a la literatura periódica académica, recomendamos dos estrategias complementarias:

- I. Auto Archivo: Primero: Los académicos requieren herramientas y asistencia para depositar sus artículos referidos en archivos electrónicos abiertos, una prácticas comúnmente denominada "auto-archivo". Cuando estos archivos alcanzan los estándares creados por la Iniciativa de Acceso Abierto, los buscadores y otras herramientas pueden tratar los archivos separados como uno. Los usuarios no necesitan saber qué archivos existen o dónde se localizan para encontrarlos y usar su contenido.*
- II. Publicaciones periódicas de Acceso Abierto: Segundo, Los académicos necesitan los medios para crear una nueva generación de publicaciones periódicas comprometidas con el acceso abierto y para ayudar a las existentes que son elegibles para hacer la transición al acceso abierto (...)*”

[Manifest de Budapest](#), febrer de 2002

Autoarxiu: **via verda**

Què permet l'autoarxiu a un repositori?

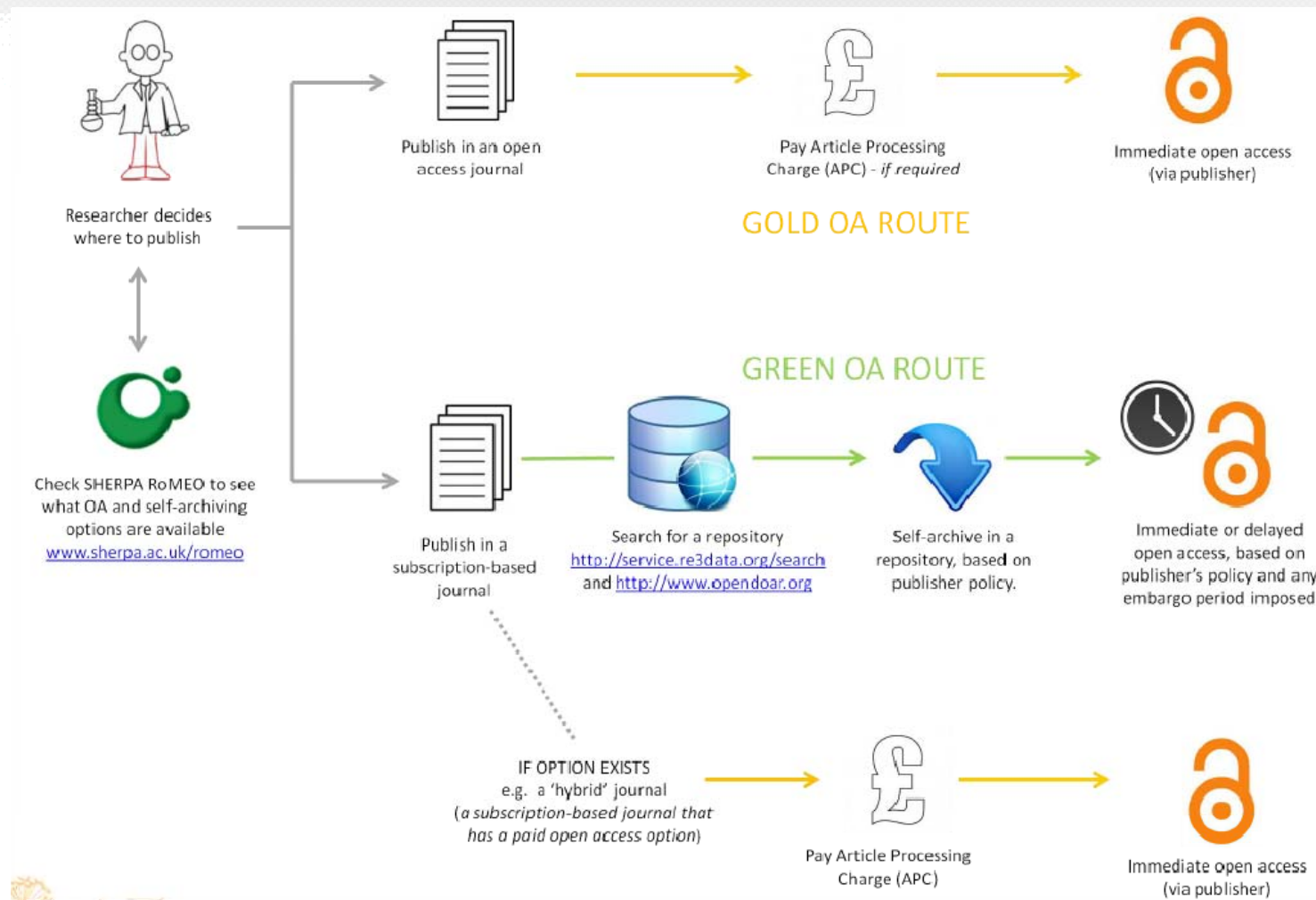
- Publicació d'una còpia dels articles (publicats i revisats)
- Publicació de la versió enviada (**preprint**), acceptada (**postprint**) o publicada (**pdf de l'editorial**)
- Accés a les publicacions amb possibilitat de:
  - Accés gratuït
  - Accés embargat
  - Accés restringit

Revistes d'accés obert: **via daurada**

- Accés gratuït
- Ús de llicències (idealment CC-BY)
- Diversitat de models de negoci

Model híbrid

- Accés restringit
- Accés obert immediat via pagament
- Varietat de llicències (CC)

Font: Melero, R. The role of librarians in open access (OA) to publications and open research data under the umbrella of EC open access policy. Ljubljana, 2014.

2.

Marc Legal

Política institucional d'accés
obert de la Universitat Oberta de
Catalunya

Llei de la Ciència, la Tecnologia i
la Innovació

Horitzó 2020

Política institucional d'accés obert de la UOC

Data aprovació: 10 d'octubre de 2010

Aprovada per Consell de govern

La política de la UOC obliga a què el seu personal dipositi en accés obert i té com a última finalitat recollir tota la producció científica i docent produïda en el sí de la Universitat i fer-la accessible a tothom de forma lliure i gratuïta amb la voluntat de difondre el coneixement a tota la comunitat científica per tal que progressi la societat en general i la ciència en particular.

<http://hdl.handle.net/10609/4965>

Llei de la ciència, tecnologia i innovació

Article 37

Recull l'obligació de la publicació en accés obert de la recerca finançada amb fons públics, i la difusió en accés obert en repositoris temàtics o institucionals.

Punt 6:

Lo anterior se entiende sin perjuicio de los acuerdos en virtud de los cuales se hayan podido atribuir o transferir a terceros los derechos sobre las publicaciones, y no será de aplicación cuando los derechos sobre los resultados de la actividad de investigación, desarrollo e innovación sean susceptibles de protección.

Ley 14/2011, de 1 de junio, de la Ciencia, la Tecnología y la Innovación.
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2011-9617>

Horitzó 2020

Cal garantir l'accés obert dels resultats d'investigació mitjançant:

- Publicació en revistes d'accés obert
- Publicació en revistes amb opcions d'accés obert individualitzades
- Dipòsit en un repositori
- Accés al públic en un termini no superior a 12 mesos després de la publicació a la revista

[Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020](#)

Horitzó 2020 – clàusula 29.2

Each beneficiary must ensure open access (free of charge online access for any user) to all peer-reviewed scientific publications relating to its results. In particular, it must:

- (a) as soon as possible and at the latest on publication, deposit a machine-readable electronic copy of the published version or final peer-reviewed manuscript accepted for publication in a repository for scientific publications; Moreover, the beneficiary must aim to deposit at the same time the research data needed to validate the results presented in the deposited scientific publications.*
- (b) ensure open access to the deposited publication — via the repository — at the latest:
  - (i) on publication, if an electronic version is available for free via the publisher, or*
  - (ii) within six months of publication (twelve months for publications in the social sciences and humanities) in any other case.**

Horitzó 2020 – clàusula 29.2

c) ensure open access — via the repository — to the bibliographic metadata that identify the deposited publication.

The bibliographic metadata must be in a standard format and must include all of the following:

- the terms ["European Union (EU)" and "Horizon 2020"]["Euratom" and Euratom research and training programme 2014-2018"];*
- the name of the action, acronym and grant number;*
- the publication date, and length of embargo period if applicable, and – a persistent identifier.*

Horitzó 2020 – Dades de recerca (pilot)

- Pilot restringit a determinades àrees
- Incompatibilitat amb l'obligació de protegir els resultats si poden ser explotats comercialment o industrialment
- Incompatibilitat amb temes de confidencialitat o de seguretat
- Incompatibilitat amb regulacions sobre dades personals
- Pot posar en perill el principal objectiu del projecte
- No es generaran o recolliran dades si hi ha altres raons legítimes

3.

Recomanacions per a la publicació en accés obert

FECYT - CSUC

[Recomendaciones para la implementación del artículo 37 Difusión en Acceso Abierto de la Ley de la Ciencia, la Tecnología y la Innovación](#)

Guia de les universitats catalanes per al compliment dels mandats d'accés obert per a publicacions de la Llei de la ciència espanyola i de l'Horitzó 2020 de la Unió Europea

Quines publicacions han d'estar en accés obert?

Llei de la Ciència espanyola:

Tots els **continguts** que hagin estat **acceptats per ser publicats en publicacions de recerca seriadades o periòdiques resultants d'una activitat investigadora finançada majoritàriament amb fons dels Pressupostos Generals de l'Estat**. Principalment aquest mandat s'adreça a les activitats finançades en el marc del Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación.

Horitzó 2020:

Totes les **publicacions científiques revisades per parells relacionades amb els resultats d'un projecte finançat en el marc de l'Horitzó 2020**. Tanmateix, la Comissió Europea anima els beneficiaris a oferir en accés obert altres tipus de publicacions com ara llibres, monografies, working papers, comunicacions en congressos, etc.

Procés de publicació d'un article

**Accions durant el
procés de
publicació**

**Accions quan
l'article ja s'ha
publicat**

Accions en el procés de publicació d'un article

Tria de la revista

Revista d'accés restringit

Revista d'accés obert

Verificar política editorial

Comprovar el contracte

Guardar la darrera versió

Tenir en compte el model híbrid

Dipòsit a un Repositori

Accions quan l'article s'ha publicat

1.- Lliureu immediatament la versió de l'article permesa perquè estigui disponible al repositori institucional (l'O2).

O2, l'Oberta en obert
repositori institucional de la UOC

Cal el dipòsit immediat per complir el mandat de l'Horitzó 2020 i, posteriorment, caldrà fer públic l'article no més tard del que es requereixi (Llei de la ciència – 12 mesos / Horitzó 2020 – 6 mesos, o, en el cas de les ciències socials i humanitats, 12 mesos).

2.- **Incloeu en els informes de seguiment científicotècnics** (en l'apartat de difusió dels resultats del projecte), **la referència dels articles publicats** amb la indicació de l'URL permanent de l'article al repositori (*handle*).

4.

La Biblioteca Virtual de la UOC: en què us podem ajudar?

Serveis

Recursos

Cap on anem?

Biblioteca virtual > Recerca

UOC Universitat Oberta de Catalunya | 20 anys Inici | Català | Castellano | English

biblioteca virtual Entra

Cerca articles, llibres i molt més Cerca avançada

[Coneix-nos](#)

[Temes](#) [Recursos](#) [Serveis](#) [Recerca](#) [Com funciona](#)

Inici > Recerca > Suport a la publicació La Biblioteca respon

Suport a la publicació

On publicar

Consultes bibliomètriques
Servei personalitzat de consulta, suport i acompanyament en el procés de cerca de dades bibliomètriques i en l'avaluació de la qualitat de la producció científica.

Revistes d'accés obert amb impacte
Llista de revistes del DOAJ amb impacte.

2015-01-13
Índexs de qualitat de les publicacions
Conèixer els índexs de qualitat de les publicacions, tant de revistes com de llibres.

Polítiques editorials i accés obert

Sherpa/Romeo
Polítiques de copyright i autoarxiu d'editorials internacionals.

Dulcinea
Drets de copyright i condicions d'autoarxiu de revistes científiques espanyoles.

DULCINEA
Directiva de copyright

Accés obert a la UOC

Política institucional d'Accés Obert de la Universitat
Mandat institucional d'Accés Obert de la Universitat Oberta de Catalunya.

Repositori institucional de la UOC, O2
L'O2 recull, difon i preserva les publicacions digitals en accés obert dels membres de la UOC.

Tesis doctorals en obert

Per què cal publicar les tesis doctorals en obert?
Consulta la normativa que regula la publicació en obert de les tesis doctorals.

Publicació de tesis doctorals en obert
Servei personalitzat de publicació en obert de les tesis doctorals llegides a la UOC.

També t'interessarà:

- ORCID, identificador obert d'investigadors
- Recomanacions per a la signatura dels autors en la producció científica de la Universitat Oberta de Catalunya
- ISI JCR - Journal Citation Reports
- SCImago Journal Rank (SJR)

Ajuda

Píndoles de formació

Com es publica un document a l'O2
Aprèn a publicar un document al repositori institucional de la UOC.

Guia per al dipòsit de materials de recerca del GIR a O2, l'Oberta en obert
Guia per al dipòsit de materials de recerca del GIR a l'O2.

O2, l'Oberta en obert
repositori institucional de la UOC

Explora la Biblioteca

Sobre la Biblioteca
Director i contacte
Sobre el web
Mapa del web
Política de galetes

Articles
Revistes
Llibres electrònics
Repositori institucional, O2
Eines de la Biblioteca

Web de la UOC
Web de Manuel Castells
UOC TV - Biblioteca Virtual
Contacta i seua
Blog de LibLabs

Serveis de Biblioteca per a la Recerca

- Consultes bibliomètriques
- Estratègia de publicació: sessions de formació
- Normalització dels noms d'autor
- Gestió i manteniment del Repositori Institucional, l'O2

[La Biblioteca Respon](#)

**biblioteca
virtual**

Recursos de la Biblioteca Virtual

- [Llistat de Revistes d'accés obert amb impacte](#)
- Polítiques editorials i accés obert: Sherpa/Romeo, Dulcinea i Héloïse

- Repositori Institucional d'accés obert, l'O2

O2, l'Oberta en obert
repositori institucional de la UOC

**biblioteca
virtual**

Biblioteca Virtual. Cap on anem?

- Gestió de les dades de recerca (Research Data Management)
- Projecte de millora del Repositori: migració a nova versió de Dspace, millores funcionalitats, etc.
- Millora del lligam entre l'O2 i el GIR (Sistema de gestió de la recerca de la UOC)

Estem oberts a suggeriments!

biblioteca
virtual

Moltes gràcies!

Rosa Padrós Cuxart

 rpadrosc@uoc.edu